

19 Απριλίου 2020

Πατριαρχική απόδειξις επί τω Αγίω Πάσχα

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Εόρτιοι & Πανηγυρικοί Λόγοι](#)

*Ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και Νέας Ρώμης κ.κ.
Βαρθολομαίος.*

Άριθμ. Πρωτ. 270

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Προσφιλέστατοι άδελφοί Ιεράρχαι καί τέκνα έν Κυρίω άγαπητά,

Φθάσαντες τό Άγιον Πάσχα καί γινόμενοι κοινωνοί τής χαρᾶς τής Άναστά-σεως, ύμνοϋμεν τόν πατήσαντα θανάτῳ τόν θάνατον Κύριον τής δόξης, τόν συνα-ναστήσαντα μεθ' έαυτοϋ παγγενή τόν Άδάμ καί άνοίξαντα πᾶσιν ήμϊν παραδείσου τας πύλας.

Ή λαμπροφόρος Έγερσις τοϋ Χριστοϋ εΐναι ή διαβεβαίωσις ότι κυρίαρχος εις τήν

ζωήν τοῦ κόσμου δέν εἶναι ὁ θάνατος, ἀλλά ὁ καταργήσας τό κράτος τοῦ θανάτου Σωτήρ, ὁ γνωριζόμενος τό πρότερον ὡς ἄσαρκος Λόγος, ὕστερον δέ ὡς ὁ δι' ἡμᾶς, φιλανθρωπίας ἔνεκεν, σεσαρκωμένος, νεκρωθεῖς δέ ὡς ἄνθρωπος καί ἀναστάς κατ' ἐξουσίαν ὡς Θεός, ὡς ὁ πάλιν Ἐρχόμενος μετά δόξης πρὸς πλήρωσιν τῆς Θείας Οἰκονομίας.

Τό μυστήριον καί τό βίωμα τῆς Ἀναστάσεως ἀποτελεῖ τόν πυρῆνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἡ ὀλόφωτος λατρεία, τά ἱερά μυστήρια, ἡ ζωή τῆς προσευχῆς, ἡ νηστεία καί ἡ ἄσκησις, ἡ ποιμαντική διακονία καί ἡ καλή μαρτυρία ἐν τῷ κόσμῳ, ὅλα ἀναδίδουν τό ἄρωμα τῆς Πασχαλίου εὐφροσύνης. Ἡ ζωή τῶν πιστῶν ἐν Ἐκκλησίᾳ εἶναι καθημερινόν Πάσχα, εἶναι «ἄνωθεν χαρά», ἡ «χαρά τῆς σωτηρίας», ἀλλά καί «ἡ σωτηρία ὡς χαρά»[1].

Οὕτω, αἱ ἀκολουθίαι τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἑβδομάδος δέν εἶναι καταθλιπτικά, ἀλλά πλήρεις τῆς νικητηρίου δυνάμεως τῆς Ἀναστάσεως. Εἰς αὐτάς ἀποκαλύπτεται ὅτι ὁ Σταυρός δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον εἰς τό σχέδιον τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου. Αὐτό προαναγγέλλεται ἤδη κατὰ τό Σάββατον τοῦ Λαζάρου. Ἡ ἐκ νεκρῶν ἔγερσις τοῦ ἐπιστηθίου φίλου τοῦ Χριστοῦ εἶναι προτύπωσις τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως».

Τό «Σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου» κορυφοῦται μέ τήν ἐπίκλησιν «Δεῖξον ἡμῖν καί τήν ἔνδοξόν Σου Ἀνάστασιν». Ἐνώπιον τοῦ Ἐπιταφίου ψάλλομεν τό «Μεγαλύνω τά Πάθη σου, ὑμνολογῶ καί τήν Ταφήν Σου, σύν τῇ Ἀναστάσει». Καί, γεγонуῖα τῆ φωνῆ, διακηρύσσομεν εἰς τήν Πασχάλιον ἀκολουθίαν τό ἀληθές νόημα τοῦ Σταυροῦ: «Ἴδού γάρ ἦλθε διά τοῦ Σταυροῦ χαρά ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ».

Ἡ «κλητή καί ἁγία ἡμέρα» τοῦ Πάσχα εἶναι ἡ ἀνατολή τῆς «ὀγδόης ἡμέρας», ἡ ἀπαρχή τῆς «καινῆς κτίσεως», ἡ βίωσις τῆς ἰδικῆς μας ἀναστάσεως, τό μέγα «θαῦμα τῆς ἐμῆς σωτηρίας»[2]. Εἶναι ἡ βιωματική βεβαιότης ὅτι ὁ Κύριος ἔπαθε καί ἤχθη εἰς θάνατον δι' ἡμᾶς καί ἀνέστη δι' ἡμᾶς «προοικονομῶν ἡμῖν τήν εἰς ἀπείρους αἰῶνας ἀνάστασιν»[3]. Καθ' ὅλην τήν Πασχάλιον περίοδον ὑμνολογεῖται μέ ἀπαράμιλλον ποιητικότητα τό ἀνθρωπολογικόν νόημα τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ διάβασις τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τῆς δουλείας εἰς τήν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, «ἡ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τά ἄνω καί τήν γῆν τῆς ἐπαγγελίας πρόοδος καί ἀνάβασις»[4].

Αὐτή ἡ σωτηριώδης ἐν Χριστῷ ἀνακαίνισις ἐνεργεῖται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς δυναμική προέκτασις τοῦ ἠθους τῆς Εὐχαριστίας ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς «ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ», ὡς συνέργεια μετά τοῦ Θεοῦ διά τήν μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου, διά νά καταστῆ οὗτος εἰκὼν τῆς πληρότητος τῆς τελικῆς ἐπιφανείας τῆς Θείας ἀγάπης ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Ἐσχάτων. Ζῆν ἐν Χριστῷ ἀναστάντι σημαίνει ἐξαγγέλλειν τό

Εὐαγγέλιον «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», κατὰ τό ὑπόδειγμα τῶν Ἀποστόλων, εἶναι ἔμπρακτος μαρτυρία περί τῆς ἐλθούσης χάριτος καί τῆς προσδοκίας τῆς «καινῆς κτίσεως», ὅπου «ὁ θάνατος οὐκ ἔστι ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγή οὔτε πόνος οὐκ ἔστι ἔτι»[5].

Ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καί εἰς τήν ἰδικήν μας συνανά-στασιν δέν ἀρνεῖται τήν ἐπώδυνον παρουσίαν τοῦ θανάτου, τοῦ πόνου καί τοῦ σταυροῦ εἰς τήν ζωήν τοῦ κόσμου. Δέν ἀπωθοῦμεν τήν σκληράν πραγματικότητα, οὔτε ἐξασφαλίζομεν εἰς τόν ἑαυτόν μας, διά τῆς πίστεως, ψυχολογικήν κάλυψιν ἀπέναντι εἰς τόν θάνατον. Γνωρίζομεν ὅμως ὅτι ὁ παρών βίος δέν εἶναι ὀλόκληρος ἡ ζωή, ὅτι ἐδῶ εἴμεθα «ὀδῶνται» ὅτι ἀνήκομεν εἰς τόν Χριστόν καί ὅτι πορευόμεθα πρὸς τήν αἰώνιον Αὐτοῦ Βασιλείαν.

Ἡ παρουσία τοῦ πόνου καί τοῦ θανάτου, ὅσον ἀπτή καί ἄν εἶναι, δέν ἀποτελεῖ τήν ἐσχάτην πραγματικότητα. Αὕτη εἶναι ἡ ὀριστική κατάργησις τοῦ θανάτου. Εἰς τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ δέν ὑπάρχει πόνος καί θάνατος, ἀλλά ἀτελεύτητος ζωή. «Πρὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Σου», ψάλλομεν, «φοβερὸς ὁ θάνατος τοῖς ἀνθρώποις ἄν μετὰ τό ἔνδοξον πάθος, φοβερὸς ὁ ἄνθρωπος τῷ θανάτῳ»[6]. Ἡ πίστις εἰς Χριστόν δίδει δύναμιν, καρτερίαν καί ὑπομονήν διά νά ἀντέχωμεν τὰς δοκιμασίας. Ὁ Χριστός εἶναι «ὁ πᾶσαν νόσον ἰώμενος καί ἐκ τοῦ θανάτου λυτρούμενος».

Εἶναι ὁ παθὼν δι' ἡμᾶς, ὁ ἀποκαλύψας τοῖς ἀνθρώποις ὅτι ὁ Θεός εἶναι ὁ «ἀεὶ ὑπὲρ ἡμῶν», ὅτι εἰς τήν Ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἀνήκει οὐσιωδῶς ἡ φιλανθρωπία Του. Αὕτη ἡ εὐκταία φωνή τῆς θείας ἀγάπης ἀντηχεῖ εἰς τό «θάρσει, τέκνον» τοῦ Χριστοῦ πρὸς τόν παραλυτικόν καί τό «θάρσει, θύγατερ»[7] πρὸς τήν αἰμορροοῦσαν, εἰς τό «θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τόν κόσμον»[8] πρὸ τοῦ Πάθους καί εἰς τό «θάρσει, Παῦλε»[9] πρὸς τόν ἐν φυλακῇ καί ἀπειλῇ θανάτου Ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Ἡ σοβοῦσα πανδημία τοῦ νέου κορωνοϊοῦ ἀπέδειξε πόσον εὐθραστός εἶναι ὁ ἄνθρωπος, πόσον εὐκόλως τόν κυριεύει ὁ φόβος καί ἡ ἀπόγνωσις, πόσον ἀδύναμοι ἀποδεικνύονται αἱ γνώσεις καί ἡ αὐτοπεποίθησις του, πόσον ἔωλος εἶναι ἡ ἄποψις ὅτι ὁ θάνατος ἀποτελεῖ ἕν γεγονός εἰς τό τέλος τῆς ζωῆς καί ὅτι ἡ λήθη ἢ ἡ ἀπώθησις τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ὀρθή ἀντιμετώπισις του. Αἱ ὀριακαί καταστάσεις ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνίκανος νά διαχειρισθῇ σθεναρῶς τήν ὑπαρξίν του, ὅταν πιστεύῃ ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἡ ἀνίκητος πραγματικότης καί τό ἀνυπέρβλητον ὄριον.

Εἶναι δύσκολον νά παραμείνωμεν ἀνθρώπινοι ἄνευ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνιότητος. Αὕτη ἡ ἐλπίς ζῆ εἰς τήν καρδίαν ὄλων τῶν ἰατρῶν, τῶν νοσηλευτῶν, τῶν ἐθελοντῶν, τῶν δωρητῶν καί ὄλων τῶν γενναιοφρόνως συμπαρισταμένων εἰς τούς πάσχοντας ἀδελφούς, μέ θυσιαστικόν πνεῦμα, αὐτοπροσφοράν καί ἀγάπην.

Μέσα εἰς τὴν ἀνείπωτον κρίσιν, αὐτοὶ εὐωδιάζουν ἀνάστασιν καὶ ἐλπίδα. Εἶναι οἱ «Καλοὶ Σαμαρεῖται», οἱ ἐπιχέοντες, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἔλαιον καὶ οἶνον ἐπὶ τὰς πληγὰς, εἶναι οἱ σύγχρονοι «Κυρηναῖοι» εἰς τὸν Γολγοθᾶν τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων.

Μέ αὐτὰς τὰς σκέψεις, τιμιώτατοι ἀδελφοὶ καὶ προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ, δοξάζομεν τό ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου, τοῦ πηγάζοντος ζωὴν ἐξ οἰκείου φωτός καὶ φαιδρύνοντος τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως τὰ σύμπαντα, δεόμενοι Αὐτοῦ, τοῦ ἱατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, τοῦ παρέχοντος ζωὴν καὶ ἀνάστασιν, ὅπως συγκαταβαίνων, ἐν τῇ ἀφάτῳ Αὐτοῦ φιλανθρωπία, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, χαρίζηται ἡμῖν τό πολύτιμον δῶρον τῆς ὑγείας καὶ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ἡμῶν εἰς ὁδοὺς εὐθείας, διὰ νὰ καταξιωθῇ ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ, προτυποῦσα τὴν τελείωσιν αὐτῆς ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Χριστὸς Ἀνέστη!

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάνταν πάντων ὑμῶν.

Βαρθολομαῖος

[1] π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, Ἡμερολόγιον, ἐκδ. Ἀκρίτας Ἀθήνα 2003, σ. 223.

[2] Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Εἰς τό ἅγιον Πάσχα, PG 36, στ. 664.

[3] Γρηγορίου Παλαμᾶ, Εἰς τὴν Ἀνάληψιν, PG 151, στ. 277.

[4] Γρηγορίου Θεολόγου, ὁ.π., στ. 636.

[5] Ἀποκ. κα', 4.

[6] Δοξαστικὸν Ἑσπερινοῦ κζ' Σεπτεμβρίου.

[7] Ματθ. θ', 2 καὶ 22.

[8] Ἰωάν. ιστ', 33.

[9] Πράξ. κγ', 11.